

KENNISFICHE GEDETINEERDEN

Versie 20/07/2021

Inhoud

Omschrijving	2
Goede praktijken	3
Tools	3
Goede voorbeelden.....	4
Organisaties.....	5
Meer lezen.....	6

Omschrijving

Gevangenis en worden internationaal steeds meer gezien als plaatsen voor heroriëntatie na de detentie. Om de re-integratie van ex-gevangenen te bevorderen, kan er heel wat inspiratie uit sportethiek gehaald worden, met waarden als fair play, solidariteit, integriteit, omgaan met winst en verlies, respect voor de tegenstrever etc.

In Vlaanderen is [De Rode Antraciet](#) het centrum dat via het Participatiedecreet bevoegd is voor de realisatie en bevordering van socio-culturele en sportieve participatie van gedetineerden.

HET THERAPEUTISCHE POTENTIEEL VAN SPORT: DE BEVORDERING VAN DE FYSIEKE EN DE MENTALE GEZONDHEID

Onderzoek naar de rol van sport en zijn therapeutisch potentieel binnen gevangenis staat nog in de kinderschoenen, maar heeft ondertussen wel al enkele beloftevolle resultaten opgeleverd. De bevindingen sluiten aan bij meer algemeen onderzoek naar sportparticipatie, nl. het bevorderen van zowel het fysieke als het mentale gezondheid van de gedetineerde.

Op het fysieke vlak doorbreekt sport de ongezonde sedentaire levensstijl van de gevangen. Hierdoor worden risico's op obesitas, hoge bloeddruk, diabetes, hart- en vaatziekten en vroege dood beperkt. Op het mentale vlak leidt sportbeoefening dan weer tot verminderde gevoelens van stress, angst en depressie en bevordert het de persoonlijke groei (zelfvertrouwen, minder impulsief, empathie, tolerantie, zelfdiscipline, samenwerking, beslissingen nemen, conflicten oplossen, verantwoordelijkheid nemen...).

'SPORTS BASED LEARNING' ALS MIDDEL TOT SOCIALE REÏNTEGRATIE

Sportparticipatie in gevangenschap is tevens bevorderlijk voor sociale integratie. Dit bouwt verder op het door de VN geïnitieerde 'Internationaal verdrag betreffende burgerrechten en politieke rechten'. In artikel 10.3 lezen we: *"Het gevangenisstelsel dient te voorzien in een behandeling van gedetineerden die in de eerste plaats is gericht op heropvoeding en maatschappelijke rehabilitatie"*. 'Sports based learning' in gevangenschap kan alvast een middel hiertoe zijn: het verhoogt de kansen op de arbeidsmarkt, is een katalysator voor een mentale switch, promoot positieve sociale netwerken, zorgt voor afleiding en helpt verschillende vaardigheden te ontwikkelen.

Het 2nd chance project toonde bijvoorbeeld aan dat actieve deelname aan sportactiviteiten voor verminderde recidivecijfers zorgt (18% op anderhalf jaar tegenover 48% op een jaar gemiddeld). Deze cijfers over recidive zijn voorlopig echter schaars, maar wel noodzakelijk om twijfelaars te overtuigen die sportparticipatie in de gevangenis eenzijdig als een vakantiecamp zien.

Goede praktijken

Tools

BOEKJE 'WIE VAST ZIT WIL BEWEGEN'

Deze uitgave is het resultaat van het 'Prisoners on the move' project. Dit boekje geeft de belangrijkste verworven inzichten van dit project weer. Meer concreet wordt ingegaan op de rol van sport om sociale inclusie te bevorderen en het belang van sport in detentie. Daarnaast bevat dit boekje ook heel wat aanbevelingen om een beleid uit te stippelen en te implementeren en hoe kennis en expertise kan verzameld worden.

[Lees meer](#)

TOOLKIT 'SPORTS IN PRISON, A PLAN FOR THE FUTURE' (SPPF-PROJECT)

De toolkit kadert in het Erasmus+ project Sports in Prison, A Plan for the Future. In dat project werkt De Rode Antraciet samen met vijf Europese partners met als doel een Europese toolkit te ontwikkelen. De toolkit komt in de vorm van een draaiboek die bepaalt hoe men op een goede manier sportprogramma's voor gedetineerden kan opzetten. Rekening houdend met een optimale verbinding tussen de wereld binnen en buiten de gevangenis(muren).

De toolkit zal beschikbaar worden in de loop van 2022.

[Lees meer](#)

Goede voorbeelden

DE OPEN GEVANGENIS VAN OMNE (DENEMARKEN)

Ook in het kader van het Europese 'Prisoners on the move' project, werd een documentaire opgenomen in de open gevangenis van Omne (Denemarken). De documentaire toont een specifiek gezondheidsprogramma en hoe Denemarken veel belang hecht aan sport voor gedetineerden bij hun resocialisatie. In de documentaire spelen de gedetineerden de – voor een gedetineerde – niet alledaags sport golf. De Denen kiezen de sport heel bewust in functie van het traject dat ze met de gedetineerden willen bewandelen.

[Lees meer](#)

DE MECHELSE HATTRICK

In Mechelen werken de eeuwig rivaliserende voetbalclubs KV Mechelen en Racing Mechelen samen in het Mechelse Hattrick project. De vzw Mechelse Hattrick organiseert in de gevangenis van Mechelen eenmaal per week wedstrijdjes onder leiding van ervaren coaches voor de gedetineerden.

[Lees meer](#)

Organisaties

BELGIË

DE RODE ANTRACIET

De kernopdracht van De Rode Antraciet is de 'culturele' en 'sportieve' participatie van gedetineerden te bevorderen. Ze doen dat via drie werkingspijlers: cursusaanbod, het sociaal-cultureel werk en de sport.

<http://www.derodeantraciet.be/>

KLASBAK

De vzw Klasbak is een netwerk voor educatie in de gevangenissen in Vlaanderen en Brussel. Zowel organisaties als personen kunnen lid worden van Klasbak.

<http://klasbak.net/>

WELZIJN EN SAMENLEVING

Welzijn en Samenleving ijvert voor gelijkwaardige participatie en evenwaardige kansen in de samenleving voor iedereen.

<https://www.departementwvg.be/welzijn-en-samenleving-hulp-en-dienstverlening-aan-gedetineerden>

BUITENLAND

THE EUROPEAN PRISON EDUCATION ASSOCIATION

EPEA is een door de Raad van Europa erkende NGO die als doel heeft : het promoten van educatieve en andere activiteiten in Europese gevangenissen.

<http://www.epea.org/>

Meer lezen

FITNESS TUSSEN MUREN

Tom Huys - [Lees meer](#)

DOCUMENTAIRE FREE TO PLAY

De Rode Antraciet - [Lees meer](#)

SPORT ALS AANDACHTSPUNT IN DE NAZORG VOOR (EX-)GEDETINEERDEN
(THESIS)

Marie-Lou Libbrecht - [Lees meer](#)